

نقش مهاجرت در امنیت شهرهای استان سمنان با تاکید بر سرقت و نزاع

سعید کامیابی^۱، زینب کرکه آبادی^۲، آنوسا ابوالخیریان^۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۰۲/۲۵

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۱/۰۳/۲۸

چکیده

یکی از دلایل اصلی و مهم گرایش افراد به سرقت: فقر، بیکاری و تبعیض های طبقاتی می باشد. در این مقاله سعی شده میزان تاثیر مهاجرت در وقوع جرایم استان سمنان و عوامل اجتماعی و اقتصادی بررسی و واکاوی شود. بر اساس تحقیق های به عمل آمده استان سمنان در این پنج سال (۱۳۸۷-۱۳۹۱) ۵۰۹۰ نفر مرتکب سرقت و جرایم مرتبط به آن شده اند. ۲۲۳۸ نفر به علت نزاع و ضرب و جرح دستگیر شده اند. در شهرستان های استان سمنان، شهرستان شاهرود رتبه اول در وقوع سرقت و جرایم را دارد و جرایم مرتبط با آن برابر با ۲۱۸۱ نفر می باشد و شهرستان سمنان با ۱۳۲۹ نفر در رتبه بعدی قرار دارد. شهرستان های دامغان و گرمسار در رتبه های بعدی هستند. همچنین در وقوع جرایم نزاع و ضرب و جرح شهرستان شاهرود با ۱۲۵۵ نفر در رتبه اول در استان قرار دارد و شهرستان سمنان، دامغان و گرمسار در رتبه های بعدی هستند. نتایج حاضر از پژوهش نشان داد که شرایط اقتصادی چون: رشد تورم و گرانی، وجود مشاغل کاذب پردرآمد، فقر و بیکاری و عوامل اجتماعی همچون: تراکم جمعیت و سطح سواد در وقوع جرایم سرقت و نزاع موثر می باشد و همچنین مهاجرت های صورت گرفته در این ۵ سال در وقوع جرایم (سرقت و نزاع) موثر بوده ولی معنی دار نبوده است، زیرا حدود ۴۲۷۵ نفر از سارقین بومی هستند و حدود ۸۱۵ نفر از سارقین غیر بومی می باشند.

واژگان کلیدی: مهاجرت، جرایم، سرقت، نزاع، امنیت، استان سمنان.

^۱ عضو هیات علمی و استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد سمنان، saeidkamyabi@gmail.com

^۲ استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد سمنان.

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد جغرافیا برنامه ریزی شهری، arezu628@yahoo.com

مقدمه

امنیت همیشه رابطه تنگاتنگی با مقوله مهاجرت داشته است. امروزه بسیاری از شهرهای ایران با پدیده مهاجرت روبه رو شده و در کنار عوامل موثر و مثبت این پدیده در شهرها، پیامدهای منفی از جمله بالا رفتن آمار سرقت و نزاع را به همراه داشته است. از نظر جرم شناسی مهاجرت به شهرها حایز اهمیت خاصی است مهاجرت مشکلات فراوانی را در پی دارد جوانان یا خانواده هایی که به انتظار داشتن زندگی بهتر و با امید یافتن کاری مناسب به شهرهای بزرگ روی می آورند در مشکلات فراوان تری غرق می شوند و چون به خواسته های خود نمی رسند به کارهای خلاف و غیر قانونی کشیده می شوند (رحیمی نسب، حسین الله رفیعی ۱۳۸۹). یکی دیگر از عوامل اساسی بروز رفتار های غیر اخلاقی و عدم امنیت در جامعه نابهنجاری های اجتماعی، اوضاع نابسامان اقتصادی و اجتماعی است. اقتصاد عامل اصلی توسعه یافتگی محسوب می شود، سیاستگزاری های اقتصادی بایستی به گونه ای باشد که یک نوع توازن و انسجام اقتصادی را در کشور به وجود آورد. در واقع برخی اوقات منظور از توسعه همان رشد اقتصادی است. در این مورد یکی از عوامل عمده و تأثیرگذار در ارتکاب جرم را وضعیت نابسمان اقتصادی خانوارها می داند. به عبارت دیگر ضعف اقتصادی و عدم توان مالی در ارتکاب جرم بسیار مؤثر می باشد. فقر و محرومیت مادی از مهمترین عوامل به وجود آورنده سرقت است. فردی که دچار این آسیب اجتماعی است از یک سو از لحاظ روانی احساس حقارت و مغبون بودن می کند و از جامعه طلبکاری شود و از سوی دیگر چون جامعه را مسئول محرومیت و فقر خود می پندارد نوعی احساس انتقام کشی در او پرورش می یابد (واصفیان، ۱۳۸۹). در نتیجه بررسی علل و عوامل پیدایش این پدیده از اهمیت فراوانی برخوردار می باشد.

بیان مساله

جوامع انسانی از دیر باز با مشکلات و مسایل فراوانی دست به گریبان بوده که سلامت جامعه را به خطر انداخته اند. انحرافات اجتماعی و به ویژه ارتکاب جرم از مهمترین پدیده های حیات انسانی تلقی می شود. افرادی که منحرف شناخته می شوند در واقع نتوانسته اند خود را با موازین اجتماعی جامعه تطبیق دهند این عدم هماهنگی علل گوناگونی دارد (الماسی، ۱۳۸۵). بی شک شناسایی عوامل جرم زا نخستین گام مبارزه با کجروی های اجتماعی است تا با از بین بردن این عوامل یا کاهش اثرات آن بتوان از بروز جرایم پیشگیری نمود و یا حداقل از میزان آن در جامعه کاست. اقتصاددانان دلیل اصلی انحرافات اجتماعی را عامل اقتصادی اعلام کرده اند (بنی اسدی، ۱۳۸۳) که از میان عوامل اقتصادی (فقر جامعه) از همه مهم تر می باشد. با توسعه شهر نشینی و افزایش مهاجرت از مناطق روستایی و شهرهای کوچک به شهرهای بزرگ نوعی انبوهی و تراکم جمعیت در شهرها به وجود آمده، در این مهاجرت ها که از مناطق توسعه نیافته و محروم روستایی که از مشکلات معیشتی و بیکاری جوانان رنج می برند و اغلب تنها گزینه پیش رو را مهاجرت به طرف شهرها می یابند برخی به دلیل توان مالی اندک و سطح سواد و تخصص پایین با مشکلاتی در شهرها رو به رو شده اند مانند: فقر، بیکاری، عدم امنیت شغلی، وجود هنجارهای سنتی در کنار هنجارها و ارزشهای جدید و مدرن، گسستگی و تضعیف هنجارهای اجتماعی، کاهش کنترل های اجتماعی، انتظارات و توقعات بیش از حد توان باعث شکل گیری تعارضات فرهنگی گردیده که این عامل منجر به سوق دادن و کشش فرد به سمت ناهنجاری ها و جرایم (سرقت و نزاع) شده است. با توجه به اهمیت و گستردگی موضوع و پر رنگ بودن نقش این عوامل در وقوع جرایم (سرقت و نزاع) سعی خواهد شد در این پژوهش نقش مهاجرت در امنیت شهرهای استان سمنان با تاکید بر سرقت و نزاع مورد بررسی قرار

گیرد. بر همین اساس نقش عوامل اقتصادی و اجتماعی در وقوع این جرایم هم مورد بررسی قرار خواهد گرفت. از سوالات مهم این پژوهش عبارتند از:

۱- آیا افزایش مهاجرت در سالیان اخیر باعث افزایش جرایم (سرقت و نزاع) در استان سمنان شده است؟

۲- جهت کاهش ارتکاب جرم در استان سمنان چه اقداماتی می تواند صورت گیرد؟

۳- آیا عوامل اقتصادی و اجتماعی در افزایش وقوع جرایم در استان سمنان موثر می باشند؟

از پیشینه های تحقیق که تا به امروز روی این موضوع کار شده شامل: دکتر فاطمه ادیبی سعدی نژاد و آزاده عظیمی در سال ۱۳۹۰ در تحقیقی به تبیین امنیت در محیط شهری برمبنای پارامترهای کالبدی و طراحی (مطالعه موردی شهر بابلسر) به مطالعه پرداخته است. همچنین علی رضایی مقدم، حسن آرزو، وحید یوسف پور و مسعود عبادی در سال ۱۳۹۱ در تحقیقی تحت عنوان بررسی جایگاه طراحی در ایجاد حس امنیت در مجتمع های مسکونی پرداخته اند. دکتر سعید کامیابی، دکتر بهروز ارسطو، خلیل نثاری، رضا بابائیان آنتی در سال ۱۳۹۱ در پژوهشی تحت عنوان اطلس جغرافیایی جرم استان سمنان با استفاده از سامانه اطلاعات جغرافیایی GIS پرداخته اند.

موسی عباسی و محمد اخباری در سال ۱۳۹۱ در مقاله ای تحت عنوان جغرافیای جرم خیزی در کلان شهر تهران (مطالعه موردی سرقت و قتل) به مطالعه پرداخته اند. امیری، مهدی، عطا شنه، منصور در سال ۱۳۸۹ به بررسی علل و عوامل سرقت در شهر اهواز سال ۱۳۷۵-۱۳۸۵ پرداخته اند. بارانی، محمد، کلانتری، محسن، جباری، کاظم در سال ۱۳۸۹ به بررسی تحلیل الگوهای مکانی و زمانی بزهکاری در مناطق شهری (مطالعه موردی: جرایم سرقت و سرارت و باج گیری در بخش مرکزی شهر تهران پرداخته اند. همچنین پور احمد، احمد،

موسوی، سیروس، ماهیت اجتماعی شهر اسلامی در سال ۱۳۸۹ به مطالعه پرداخته است. خدایی، زهرا، تقوی، علی اکبر، در مقاله ای با عنوان شخصیت شناسی شهر اسلامی، با تاکید بر ابعاد کالبدی شهر اسلامی، در فصلنامه مطالعات شهر ایرانی اسلامی به مطالعه پرداخته است. محسنی تبریزی، علیرضا، سایمانی، مهدی، در سال ۱۳۸۹ در پژوهشی با عنوان تبیین رابطه بین تغییرات اجتماعی و فرهنگی و تغییرات میزان جرم (مطالعه موردی استان لرستان) پرداخته است. مسعود الماسی (۱۳۸۵) در پژوهشی به بررسی رابطه مهاجرت و ارتکاب جرم (مطالعه موردی زندان ایلام) دانشگاه شیراز پرداخته است.

محدوده مورد مطالعه این پژوهش استان سمنان می باشد. استان سمنان از جانب شمال به استان های خراسان شمالی، گلستان و مازندران، از جنوب به استان های یزد و اصفهان، از مشرق به استان خراسان رضوی و از مغرب به استان های تهران و قم محدود است و مرکز آن شهر سمنان می باشد. استان سمنان با داشتن ۵ شهرستان (دامغان، سمنان، شاهرود، گرمسار و مهدیشهر) ۱۲ بخش، ۱۷ شهر و ۲۹ دهستان دارای مساحتی معادل ۹۷۴۹۱ کیلومتر مربع است که بین ۵۱ درجه و ۵۱ دقیقه تا ۵۷ درجه و ۳ دقیقه طول شرقی و ۳۴ درجه و ۱۳ دقیقه تا ۳۷ درجه و ۲۰ دقیقه عرض شمالی از نصف النهار گرینویچ قرار گرفته است. بر اساس برآوردها جمعیت این استان در سال ۱۳۹۰ معادل با ۶۳۱۲۱۸ نفر بوده است. این جمعیت ۰/۸۴ درصد از کل جمعیت کشور را شامل می شود که متوسط رشد سالانه آن معادل ۱/۶۴ درصد است. شهرستان شاهرود و میامی تعداد ۲۳۸۸۳۰ نفر و شهرستان سمنان تعداد ۱۸۲۲۶۰ نفر و شهرستان دامغان ۸۶۹۰۸ نفر و شهرستان گرمسار ۴۱۸۱۹ نفر جمعیت دارد (سالنامه آماری استان سمنان).

روش تحقیق

در این تحقیق از هر دو روشهای کمی و کیفی به طور همزمان استفاده شده که در ابتدا به صورت گردآوری اطلاعات مورد نیاز، با مراجعه به کتابخانه ها و سایت های مختلف اینترنتی و همچنین مراجعه به سازمان های متولی همچون فرماندهی انتظامی استان سمنان، سازمان زندان های استان سمنان و معاونت برنامه ریزی استان سمنان انجام پذیرفته است. همچنین در این بررسی نمونه گیری به روش گردآوری اطلاعات میدانی به وسیله پرسشنامه انجام پذیرفته است که تعداد ۱۸ پرسش جهت ۳ فرضیه که به صورت لیکرت تنظیم شده، مورد استفاده قرار گرفته است. حجم جامعه آماری توسط فرمول کوکران گرفته شده که برابر با ۳۲۲ نفر می باشد.

یافته ها

بررسی و تحلیل اثرات مهاجرت در جرایم سرقت و نزاع در منطقه مورد مطالعه در پنج سال اخیر (۱۳۸۷-۱۳۹۱). در مجموع در پنج سال (۱۳۹۱ تا ۱۳۸۷) تعداد ۵۰۹۰ نفر به دلیل سرقت و جرایم مربوط به آن دستگیر گردیده اند. در این پنج سال بیشترین میزان سرقت های اتفاق افتاده مربوط به سال ۱۳۸۹، (۱۴۸۶ نفر) می باشد. تعداد سارقین دستگیر شده در شهرستان سمنان در ۵ سال اخیر ۱۳۲۹ نفر بوده است. تعداد سارقین دستگیر شده در شهرستان شاهرود در این پنج سال ۲۱۸۱ نفر بوده است. تعداد سارقین دستگیر شده در شهرستان گرمسار در این پنج سال ۷۳۷ نفر بوده و تعداد سارقین دستگیر شده در شهرستان دامغان در این پنج سال ۸۴۳ نفر بوده است. از این آمارها شهرستان شاهرود مقام اول را در تعداد سارقین دستگیر شده در استان نشان می دهد و در مقام دوم شهرستان سمنان می باشد که ۱۳۲۹ نفر دستگیر شده اند.

جدول ۱: فراوانی کلی داده های سرقت و جرایم مرتبط در پنج سال اخیر

شاهرود				سمنان				دوره زمانی
در صد تجمعی	ارزش درصد	درصد	تعداد	در صد تجمعی	ارزش در صد	درصد	تعداد	
۶۷/۵	۴۲/۲	۴۲/۲	۲۷۲	۲۵/۳	۲۵/۳	۲۵/۳	۱۶۴	شش ماهه ۹۱
۶۸/۵	۱/۳ ۳۹	۳۹/۷۳	۵۶۳	۶۸/۵	۱/۳ ۳۹	۱/۳ ۳۹	۴۰۷	یکساله ۹۰
۷۲	۴۲/۸	۴۲/۸	۶۳۶	۲۹/۲	۲۹/۲	۲۹/۲	۴۳۳	یکساله ۸۹
۶۸/۲	۴۷/۹	۴۷/۹	۳۵۷	۲۰/۳	۲۰/۳	۲۰/۳	۱۵۱	یکساله ۸۸
۶۶/۳	۴۴/۵	۴۴/۵	۳۵۳	۲۱/۸	۲۱/۸	۲۱/۸	۱۷۴	یکساله ۸۷

گرمسار				دامغان				دوره زمانی
در صد تجمعی	ارزش درصد	درصد	تعداد	در صد تجمعی	ارزش در صد	درصد	تعداد	
۱۰۰	۱۱/۴	۱۱/۴	۷۴	۸۸/۶	۲۱/۱	۲۱/۱	۱۳۶	شش ماهه ۹۱
۱۰۰	۱۶	۱۶	۲۲۸	۸۴	۱۵/۴۵	۱/۴۵ ۱۵	۲۱۹	یکساله ۹۰
۱۰۰	۱۲	۱۲	۱۸۵	۸۷/۶	۵/۶	۵/۶	۲۳۲	یکساله ۸۹
۱۰۰	۱۷/۵	۱۷/۵	۱۳۱	۱۰۰	۱۴/۳	۱۴/۳	۱۰۷	یکساله ۸۸
۱۰۰	۱۵	۱۵	۱۱۹	۸۵	۱۸/۷	۱۸/۷	۱۴۹	یکساله ۸۷

از کل سارقین در استان سمنان در این پنج سال اخیر ۴۹۴۹ نفر مرد هستند و تعداد ۱۰۹ نفر از آنها را زنان تشکیل می دهند. جدول شماره ۲، جنسیت سارقین در استان را از سال ۱۳۸۷-۱۳۹۱ نشان می دهد:

جدول ۲: توزیع فراوانی وضعیت جنسیت سرقت و جرایم مرتبط در استان در پنج سال اخیر^۱

مرد				زن				دوره زمانی
در صد تجمعی	ارزش درصد	درصد	تعداد	در صد تجمعی	ارزش در صد	درصد	تعداد	
%۱۰۰	%۹۸	%۹۸	۶۳۳	%۲	%۲	%۲	۱۳	شش ماهه ۹۱
%۱۰۰	%۹۷	%۹۷	۱۳۶۹	%۳	%۳	%۳	۴۸	یکساله ۹۰
۱۰۰	%۹۸	%۹۸	۱۴۵۰	%۲	%۲	%۲	۴	یکساله ۸۹
۱۰۰	%۹۷	%۹۷	۷۲۵	%۳	%۳	%۳	۲۱	یکساله ۸۸
۱۰۰	%۹۷	%۹۷	۷۷۲	%۳	%۳	%۳	۲۳	یکساله ۸۷

از کل سارقین در استان سمنان ۴۲۷۵ نفر آنها را بومی تشکیل می دهند و ۸۱۵ نفر غیر بومی هستند. از کل سارقین در استان سمنان در پنج سال اخیر ۴۲۱ بی سواد و ۱۵۵۵ تحصیلات ابتدایی و ۱۹۶۶ نفر تحصیلات متوسطه و بالاخره ۱۶۷ نفر تحصیلات لیسانس و بالاتر دارند. جدول زیر میزان تحصیلات سارقین استان سمنان در پنج سال اخیر را نشان می دهد. در سال ۱۳۹۱، ۶۶ درصد از افرادی که به علت سرقت دستگیر شده اند تحصیلات ابتدایی و راهنمایی دارند. در سال ۱۳۹۰، ۶۸ درصد از سارقان تحصیلات ابتدایی و راهنمایی دارند. در سال ۱۳۸۹، ۷۰ درصد از سارقین تحصیلات ابتدایی و راهنمایی دارند.

^۱ سازمان زندان های استان سمنان.

جدول ۴: توزیع فراوانی وضعیت تحصیلات افرادی که مرتکب سرقت شده اند در استان سمنان

لیسانس و بالاتر	متوسطه	راهنمایی	ابتدایی	بی سواد	دوره زمانی	
۲۷	۱۳۶	۲۴۵	۱۸۰	۵۸	تعداد	شش ماه ۹۱
%۴	%۲۱	%۳۸	%۲۸	%۹	درصد	
%۴	%۲۱	%۳۸	%۲۸	%۹	ارزش درصد	
%۱۰۰	%۹۶	%۷۵	%۳۷	%۹	درصد تجمعی	
۵۶	۲۶۹	۵۵۳	۴۱۱	۱۲۸	تعداد	یکساله ۹۰
%۴	%۱۹	%۳۹	%۲۹	%۹	درصد	
%۴	%۱۹	%۳۹	%۲۹	%۹	ارزش درصد	
%۱۰۰	%۹۶	%۷۷	%۳۸	%۹	درصد تجمعی	
۴۵	۲۸۲	۵۹۴	۴۴۶	۱۱۹	تعداد	یکساله ۸۹
%۳	%۱۹	%۴۰	%۳۰	%۸	درصد	
%۳	%۱۹	%۴۰	%۳۰	%۸	ارزش درصد	
%۱۰۰	%۹۷	%۷۸	%۳۸	%۸	درصد تجمعی	
۲۳	۱۴۳	۲۸۶	۲۴۵	۴۹	تعداد	یکساله ۸۸
%۳	%۱۹	%۳۸	%۳۳	%۷	درصد	
%۳	%۱۹	%۳۸	%۳۳	%۷	ارزش درصد	
%۱۰۰	%۹۷	%۷۸	%۴۰	%۷	درصد تجمعی	
۱۶	۱۵۱	۲۸۸	۲۷۳	۶۷	تعداد	یکساله ۸۷
%۲	%۱۹	%۳۶	%۳۴	%۸	درصد	
%۲	%۱۹	%۳۶	%۳۴	%۸	ارزش درصد	
%۱۰۰	%۹۷	%۷۸	%۴۲	%۸	درصد تجمعی	

وضعیت شغلی سارقان استان سمنان در پنج سال اخیر:

از کل سارقان دستگیر شده در این پنج سال (۱۳۸۷-۱۳۹۱) ۳۵۶ نفر از آنها بیکار هستند، ۱۸۲ نفر آنها سرباز هستند و ۱۲۳۱ نفر از آنها به شغل کارگری مشغول بوده اند و ۲۲۳ نفر از آنها به شغل کشاورزی می پرداختند. ۲۶۳۵ نفر از آنها شغل آزاد داشته اند و ۱۵۶ نفر از آنها محصل و دانشجو بوده اند. همچنین تعداد ۳۰۷ نفر به شغل رانندگی مشغول بوده اند. پس بر اساس این آمار بیشتر سارقین یا شغل آزاد داشته و یا به کارگری مشغول بوده اند. جدول شماره

۵، شغل سارقان در پنج سال اخیر استان سمنان را نشان می دهد:

جدول ۵: توزیع فراوانی وضعیت اشتغال افرادی که مرتکبین سرقت و جرایم در استان سمنان

دوره زمانی	بیکار	سرباز	کارگر	کشاورز	آزاد و سایر	محصل و دانشجو	راننده		
شش ماه ۹۱	تعداد	۳۹	۱۹	۱۴۲	۲۰	۳۷۵	۱۱	۴۰	
	درصد	٪۶	٪۳	٪۲۲	٪۳	٪۵۸	٪۲	٪۶	
	ارزش درصد	٪۶	٪۳	٪۲۲	٪۳	٪۵۸	٪۲	٪۶	
	درصد تجمعی	٪۶	٪۹	٪۳۱	٪۳۴	٪۹۲	٪۹۴	٪۱۰۰	
یکساله ۹۰	تعداد	۱۱۳	۴۳	۳۲۶	۲۸	۷۷۹	۴۳	۸۵	
	درصد	٪۸	٪۳	٪۲۳	٪۲	٪۵۵	٪۳	٪۶	
	ارزش درصد	٪۸	٪۳	٪۲۳	٪۲	٪۵۵	٪۳	٪۶	
	درصد تجمعی	٪۸	٪۱۱	٪۳۴	٪۳۶	٪۹۱	٪۹۴	٪۱۰۰	
یکساله ۸۹	تعداد	۱۰۴	۵۹	۳۵۷	۷۴	۷۵۸	۴۵	۸۹	
	درصد	٪۷	٪۴	٪۲۴	٪۵	٪۵۱	٪۳	٪۶	
	ارزش درصد	٪۷	٪۴	٪۲۴	٪۵	٪۵۱	٪۳	٪۶	
	درصد تجمعی	٪۷	٪۱۱	٪۳۵	٪۴۰	٪۹۱	٪۹۴	٪۱۰۰	
یکساله ۸۸	تعداد	۵۲	۳۰	۱۹۴	۴۸	۳۴۳	۳۴	۴۵	
	درصد	٪۷	٪۴	٪۲۶	٪۶	٪۴۶	٪۵	٪۶	
	ارزش درصد	٪۷	٪۴	٪۲۶	٪۶	٪۴۶	٪۵	٪۶	
	درصد تجمعی	٪۷	٪۱۱	٪۳۷	٪۴۳	٪۸۹	٪۹۴	٪۱۰۰	
یکساله ۸۷	تعداد	۴۸	۳۱	۲۱۲	۵۳	۳۸۰	۲۳	۴۸	
	درصد	٪۶	٪۳/۸	٪۲۶/۶	٪۷	٪۴۷/۷	٪۲/۹۰	٪۶	
	ارزش درصد	٪۶	٪۳/۸	٪۲۶/۶	٪۷	٪۴۷/۷	٪۲/۹۰	٪۶	
	درصد تجمعی	٪۶	٪۹/۸	٪۳۶/۴	٪۴۳/۴	٪۹۱/۱	٪۹۴	٪۱۰۰	

وضعیت تاهل سارقین در استان سمنان:

از مجموع سارقین دستگیر شده در استان سمنان ۲۵۷۶ نفر آنها متاهل می باشند و ۲۵۱۴ نفر آنها مجرد هستند. جدول زیر وضعیت تاهل سارقین در استان سمنان را از سال ۱۳۸۷-۱۳۹۱ نشان می دهد.

جدول ۶: توزیع فراوانی وضعیت تاهل سرقت و جرایم مرتبط در استان در پنج سال اخیر

دوره زمانی	متاهل				مجرد		
	تعداد	درصد	ارزش در صد	در صد	تعداد	درصد	ارزش در صد
شش ماهه ۹۱	۳۴۲	%۵۳	%۵۳	۳۰۴	%۴۷	%۴۷	%۱۰۰
یکساله ۹۰	۷۸۰	%۵۵	%۵۵	۶۳۷	%۴۵	%۴۵	%۱۰۰
یکساله ۸۹	۷۵۸	%۵۱	%۵۱	۷۲۸	%۴۹	%۴۹	%۱۰۰
یکساله ۸۸	۳۵۰	%۴۷	%۴۷	۳۹۶	%۵۳	%۵۳	%۱۰۰
یکساله ۸۷	۳۴۶	%۴۴	%۴۴	۴۴۹	%۵۶	%۵۶	%۱۰۰

بررسی وضعیت نزاع و ضرب و جرح در استان سمنان:

به طور کل در استان سمنان در پنج سال اخیر از (۱۳۸۷-۱۳۹۱) ۲۳۳۸ نفر به علت نزاع و ضرب و جرح دستگیر شده اند. بیشترین آمار نزاع و ضرب و جرح مربوط به سال ۱۳۸۹ و ۶۴۳ نفر می باشد. در پنج سال اخیر شهرستان شاهرود بیشترین میزان نزاع و ضرب و جرح را طبق آمار (۱۲۵۵) نفر به خود اختصاص داده است. شهرستان سمنان با ۳۵۴ نزاع و ضرب جرحی که به ثبت رسیده مقام دوم را در استان دارد و شهرستان گرمسار با ۲۹۳ نفر که دستگیر شده اند

کمترین میزان نزاع و ضرب و جرح را به خود اختصاص داده است. جدول شماره ۷، میزان نزاع و ضرب و جرح در پنج سال اخیر را در شهرستان های استان سمنان نشان می دهد.

جدول ۷: فراوانی کلی داده های نزاع و ضرب و جرح در پنج سال اخیر

شاهرود				سمنان				دوره زمانی
تجمعی در صد	ارزش درصد	درصد	تعداد	تجمعی در صد	ارزش در صد	درصد	تعداد	
۶۷/۴	۴۹/۴	۴۹/۴	۱۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۴۳	شش ماهه ۹۱
۶۹/۵	۵۲/۱	۵۲/۱	۲۷۲	۱۷/۵	۱۷/۵	۱۷/۵	۹۱	یکساله ۹۰
۷۲	۵۲/۲	۵۲/۳	۳۳۶	۱۹/۸	۱۹/۸	۱۹/۸	۱۲۷	یکساله ۸۹
۷۵/۱	۶۴/۴	۶۴/۴	۲۸۴	۱۰/۷	۱۰/۷	۱۰/۷	۴۷	یکساله ۸۸
۷۴	۶۲/۳	۶۲/۳	۲۴۵	۱۱/۷	۱۱/۷	۱۱/۷	۴۶	یکساله ۸۷
گرمسار				دامغان				دوره زمانی
تجمعی در صد	ارزش درصد	درصد	تعداد	تجمعی در صد	ارزش در صد	درصد	تعداد	
۱۰۰	۱/۱۲	۱۲/۱	۲۹	۸۷/۹	۲۰/۵	۲۰/۵	۴۹	شش ماهه ۹۱
۱۰۰	۱۵/۱۵	۱۵/۵	۸۱	۸۴/۴	۱۴/۹	۱۴/۹	۷۸	یکساله ۹۰
۱۰۰	۱۵/۱۳	۱۳/۵	۸۷	۸۶	۱۴/۵	۱۴/۵	۹۳	یکساله ۸۹
۱۰۰	۱/۱۳	۱۳/۱	۵۸	۸۶/۹	۱۱/۸	۱۱/۸	۵۲	یکساله ۸۸
۱۰۰	۹/۷	۹/۷	۳۸	۹۰/۳	۱۶/۳	۱۶/۳	۶۴	یکساله ۸۷

وضعیت تحصیل نزع و ضرب و جرح استان سمنان در پنج سال اخیر:

از مجموع افرادی که در اثر نزع و ضرب و جرح از سال ۱۳۸۷-۱۳۹۱ دستگیر شده اند تعداد ۱۹۰ نفر بی سواد بوده اند، ۶۸۰ نفر آنها تحصیلات ابتدایی داشته و ۸۱۶ نفر از آنها تحصیلات راهنمایی داشته اند. همچنین ۴۴۸ نفر از این افراد تحصیلات متوسطه دارند و ۱۰۳ نفر از این دستگیر شدگان تحصیلات لیسانس و بالاتر دارند. پس می توان گفت بیشتر افراد دستگیر شده دارای تحصیلات راهنمایی و ابتدایی بوده اند.

جدول ۸: فراوانی وضعیت تحصیلات افرادی که مرتکب نزع و ضرب و جرح شده اند در استان سمنان

ابتدایی	بی سواد	دوره زمانی	
۶۷	۱۹	تعداد	شش ماه ۹۱
%۲۸	%۸	درصد	
%۲۸	%۸	ارزش درصد	
%۳۶	%۸	درصد تجمعی	
۱۵۷	۴۷	تعداد	یکساله ۹۰
%۳۰	%۹	درصد	
%۳۰	%۹	ارزش درصد	
%۳۹	%۹	درصد تجمعی	
۱۸۶	۶۴	تعداد	یکساله ۸۹
%۲۹	%۱۰	درصد	
%۲۹	%۱۰	ارزش درصد	
%۳۹	%۱۰	درصد تجمعی	
۱۴۰	۳۹	تعداد	یکساله ۸۸
%۳۲	%۹	درصد	
%۳۲	%۹	ارزش درصد	
%۴۱	%۹	درصد تجمعی	
۱۳۰	۲۱	تعداد	یکساله ۸۷

درصد	%۵	%۳۳
ارزش درصد	%۵	%۳۳
درصد تجمعی	%۵	%۳۸

دوره زمانی	راهنمایی	متوسطه	لیسانس و بالاتر
شش ماه ۹۱	تعداد	۶۰	۷
	درصد	%۲۵	%۳
	ارزش درصد	%۲۵	%۳
	درصد تجمعی	%۹۷	%۱۰۰
یکساله ۹۰	تعداد	۱۲۰	۱۵
	درصد	%۲۳	%۳
	ارزش درصد	%۲۳	%۳
	درصد تجمعی	%۹۷	%۱۰۰
یکساله ۸۹	تعداد	۱۰۹	۴۵
	درصد	%۱۷	%۷
	ارزش درصد	%۱۷	%۷
	درصد تجمعی	%۹۳	%۱۰۰
یکساله ۸۸	تعداد	۷۱	۱۷
	درصد	%۱۶	%۴
	ارزش درصد	%۱۶	%۴
	درصد تجمعی	%۹۶	%۱۰۰
یکساله ۸۷	تعداد	۸۸	۱۹
	درصد	%۲۲/۵	%۵
	ارزش درصد	%۲۲/۵	%۵
	درصد تجمعی	%۹۵	%۱۰۰
یکساله ۸۶	تعداد	۱۲۵	۱۹
	درصد	%۳۴/۵	%۵
	ارزش درصد	%۳۴/۵	%۵
	درصد تجمعی	۷۲/۵	%۱۰۰
یکساله ۸۵	تعداد	۱۸۳	۱۵
	درصد	%۳۵	%۳
	ارزش درصد	%۳۵	%۳
	درصد تجمعی	%۷۴	%۱۰۰
یکساله ۸۴	تعداد	۱۸۳	۱۵
	درصد	%۳۶	%۳
	ارزش درصد	%۳۶	%۳
	درصد تجمعی	%۷۲	%۱۰۰

وضعیت شغل افرادی که در اثر نزاع و ضرب و جرح دستگیر شده اند:

از مجموع افرادی که در اثر نزاع و ضرب و جرح دستگیر شده اند، ۱۳۷ نفر بیکار می باشند، حدود ۱۳۸ نفر از این افراد سرباز بوده اند و ۴۷۵ نفر از این افراد دستگیر شده و حدود ۲۷۰ نفر به شغل کشاورزی مشغول بوده اند و حدود ۹۶۵ نفر از این افراد دستگیر شده، به شغلی آزاد مشغول بوده اند و همچنین ۱۲۲ نفر از این افراد محصل و دانشجو بوده و حدود ۱۳۰ نفر از آنها راننده هستند. پس می توان گفت که بیشتر افراد دستگیر شده در این پنج سال به شغل آزاد مشغول بوده و یا کارگر بوده اند. جدول شماره ۹، شغل افرادی که به علت نزاع و ضرب و جرح در پنج سال اخیر در استان سمنان دستگیر شده اند را نشان می دهد.

جدول ۹: فراوانی وضعیت اشتغال افرادی که در استان سمنان مرتکب نزاع و ضرب و جرح شده اند

کشاورز	کارگر	سرباز	بیکار	دوره زمانی	
۱۷	۵۵	۱۷	۱۹	تعداد	شش ماه ۹۱
%۷	%۲۳	%۷	%۸	درصد	
%۷	%۲۳	%۷	%۸	ارزش درصد	
%۴۵	%۳۸	%۱۵	%۸	درصد تجمعی	
۴۲	۱۳۰	۴۲	۳۷	تعداد	یکساله ۹۰
%۸	%۲۵	%۸	%۷	درصد	
%۸	%۲۵	%۸	%۷	ارزش درصد	
%۴۸	%۴۰	%۱۵	%۷	درصد تجمعی	
۹۶	۱۱۶	۳۲	۳۲	تعداد	یکساله ۸۹
%۱۵	%۱۸	%۵	%۵	درصد	
%۱۵	%۱۸	%۵	%۵	ارزش درصد	
%۴۳	%۲۸	%۱۰	%۵	درصد تجمعی	
۴۶	۹۰	۲۳	۲۷	تعداد	یکساله

٪۱۰/۴	٪۲۰/۴	٪۵/۲	٪۶/۱	درصد	۸۸
٪۱۰/۴	٪۲۰/۴	٪۵/۲	٪۶/۱	ارزش درصد	
٪۴۲/۱	٪۳۱/۷	٪۱۱/۳	٪۶/۱	درصد تجمعی	
۶۹	۸۴	۲۴	۲۲	تعداد	یکساله
٪۱۸	٪۲۱	٪۶	٪۶	درصد	
٪۱۸	٪۲۱	٪۶	٪۶	ارزش درصد	
٪۵۱	٪۳۳	٪۱۲	٪۶	درصد تجمعی	۸۷

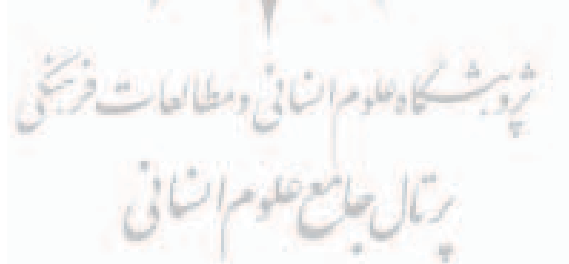
راندنده	محصل و دانشجو	آزاد و سایر	دوره زمانی	
۱۴	۱۲	۱۰۵	تعداد	شش ماه ۹۱
٪۶	٪۵	٪۴۴	درصد	
٪۶	٪۵	٪۴۴	ارزش درصد	
٪۱۰۰	٪۹۴	٪۸۹	درصد تجمعی	
۲۶	۲۶	۲۱۹	تعداد	یکساله ۹۰
٪۵	٪۵	٪۴۲	درصد	
٪۵	٪۵	٪۴۲	ارزش درصد	
٪۱۰۰	٪۹۵	٪۹۰	درصد تجمعی	
۳۲	۳۲	۳۰۲	تعداد	یکساله ۸۹
٪۵	٪۵	٪۴۷	درصد	
٪۵	٪۵	٪۴۷	ارزش درصد	
٪۱۰۰	٪۹۵	٪۹۰	درصد تجمعی	
۳۸	۳۳	۱۸۴	تعداد	یکساله ۸۸
٪۸/۸	٪۷/۴	٪۴۱/۷	درصد	
٪۸/۸	٪۷/۴	٪۴۱/۷	ارزش درصد	
٪۱۰۰	٪۹۱/۲	٪۸۳/۸	درصد تجمعی	
۲۰	۱۹	۱۵۵	تعداد	یکساله ۸۷
٪۵	٪۵	٪۳۹	درصد	
٪۵	٪۵	٪۳۹	ارزش درصد	
٪۱۰۰	٪۹۵	٪۹۰	درصد تجمعی	

وضعیت تاهل افرادی که در پنج سال اخیر نزاع و ضرب و جرح انجام داده اند:

از کل افرادی که در این پنج سال دستگیر شده اند، ۱۱۰۶ نفر از آنها متاهل و حدود ۱۱۳۲ نفر از آنها مجرد هستند. جدول زیر وضعیت تاهل افرادی که طی پنج سال ۱۳۸۷-۱۳۹۱ مرتکب نزاع و ضرب و جرح شده اند نشان می دهد.

جدول ۱۰: توزیع فراوانی وضعیت تاهل نزاع و ضرب و جرح استان در پنج سال اخیر

دوره زمانی	متاهل			مجرد		
	تعداد	درصد	ارزش در صد	تعداد	درصد	ارزش در صد
شش ماهه ۹۱	۱۱۰	%۴۶	%۴۶	۱۲۹	%۵۴	%۵۴
یکساله ۹۰	۲۴۵	%۴۷	%۴۷	۲۷۷	%۵۳	%۵۳
یکساله ۸۹	۳۳۴	%۵۲	%۵۲	۳۰۹	%۴۸	%۴۸
یکساله ۸۸	۲۳۷	%۵۴	%۵۴	۲۰۴	%۴۶	%۴۶
یکساله ۸۷	۱۸۰	%۴۶	%۴۶	۲۱۳	%۵۴	%۵۴

نتیجه گیری و پیشنهادها

بر اساس آمارهای ۵ ساله (۱۳۸۷-۱۳۹۱) سازمان زندان های استان سمنان، بیشتر سارقین و افرادی که مرتکب نزع و درگیری شده اند بومی بوده و افراد کمتری از آنها غیر بومی هستند. همچنین بر اساس محاسبه روش پیرسون ضریب همبستگی در این فرضیه وجود ندارد و عدد به دست آمده برابر است با ۰.۱۲۴ = بومیان و غیر بومیان سارق استان، که مقدار به دست آمده از اعداد جدول ارزش های همبستگی پیرسون کمتر می باشد. همچنین بومیان و غیر بومیان که مرتکب نزع و ضرب و جرح شده اند هم برابر است با عدد ۰.۰۰۰۰۰۰۷۳ که این هم از اعداد جدول همبستگی پیرسون کمتر می باشد، پس ضریب همبستگی پیرسون معنادار نمی باشد. همچنین می توانیم بگوییم که استان سمنان یک قطب صنعتی و سیاسی می باشد و استانی است که مهاجران بسیاری را جهت پیدا کردن کار به سوی خود می پذیرد. از عوامل مختلفی که باعث وقوع جرایمی چون (سرقت و نزع) می شود، عوامل اقتصادی و اجتماعی از مهمترین آنها است که شامل: فقر و بیکاری، تورم و گرانی، سطح سواد پایین و ... می شود. زیرا این عوامل دلایل به وجود آورنده سختی ها و ناملایمات هستند که اگر نتوان با آن به مبارزه پرداخت خواه ناخواه انسان را به زانو در خواهد آورد. زیرا بر اثر بی کاری و عدم درآمد کافی جهت تهیه خوراک و پوشاک و تامین نیازهای اولیه خانواده، فرد در مقابل خانواده و اقوام خود احساس حقارت و بی ارزشی می کند و در نتیجه باعث بیماری های جسمی، روحی و گرایش به جرایم سرقت و نزع می شود. در استان سمنان جرایم سرقت در رتبه دوم قرار دارد و نتایج نشان می دهد که بیکاری و عدم کار ثابت و دولتی رابطه مستقیمی با وقوع جرایمی مثل سرقت دارد، زیرا در آمار مشاهده کردیم که در پنج سال اخیر (۱۳۸۷-۱۳۹۱) بیشتر افراد دستگیر شده یعنی بین ۴۶ تا ۵۸ درصد از افراد شغل آزاد داشته اند و ۲۲ تا ۲۷ درصد از آنها به کارگری مشغول

بوده اند. پس می توان گفت که بیشتر این افراد دستگیر شده از کار رسمی و مطمئن که درآمد ثابتی داشته باشد برخوردار نبوده اند. در نتیجه هر چه افراد از کار رسمی تر و مطمئنی برخوردار باشند و بتوانند مخارج خود و خانواده را تامین کنند، کمتر به سمت جرایمی چون سرقت کشیده می شوند. هر چند میزان بیکاری در استان سمنان نسبت به دیگر شهرهای ایران از نرخ کمتری برخوردار است ولی در مجموع بیکاری و عدم اشتغال مناسب و دارای درآمد کافی تاثیر زیادی در انگیزه افراد در جهت ارتکاب سرقت دارد. از میان عوامل اجتماعی سطح سواد از اهمیت زیادی در وقوع جرایم برخوردار می باشد. طبق آمار پنج ساله مجرمانی که در اثر جرایمی چون سرقت و نزاع دستگیر شده اند، بیشتر افراد یعنی (بین ۶۳ تا ۷۱ درصد) در سطح تحصیلات راهنمایی و ابتدایی بوده اند و کمترین مجرمان دستگیر شده تحصیلات لیسانس و بالاتر داشته اند (بین ۳ تا ۷ درصد). پس می توان گفت، هر چه افراد دارای مقاطع تحصیلات بالاتری باشند کمتر به سوی جرایم روی می آورند. از میان زیر شاخه های عوامل اجتماعی وجود قومیت های مختلف و مهاجران می باشند. بر اساس آمار پنج ساله جرایم سرقت و نزاع می توان گفت در استان سمنان مهاجران میزان کمتری (بین ۹ تا ۱۸ درصد) از بومیان استان (بین ۸۲ تا ۸۹ درصد) مرتکب جرایم شده اند. در نتیجه وجود مهاجران و قومیت های مختلف باعث افزایش وقوع جرایم در استان طی این پنج سال (۱۳۸۷-۱۳۹۱) نشده است. همچنین بر اساس روش پیرسن که برای این عامل محاسبه گردید می توان گفت رابطه معنا داری در این فرضیه وجود ندارد یا ضریب همبستگی بین این عامل برقرار نمی باشد چون عدد مربوطه از اعداد جدول کوچکتر می باشد. بر اساس نتایج پرسشنامه نقش رسانه ها در آشنا کردن فرهنگ ها و قومیت های مختلف جهت کاهش نزاع و درگیری موثر بوده است. ۵۸.۳۷ درصد از پاسخگویان نداشتن کار و ناتوانی در تامین نیاز های اولیه را عامل اصلی در گرایش به سرقت و مشاغل کاذب

پر درآمد دانسته اند و ۶۰.۸۶ درصد از پاسخگویان فقر و درآمد پایین مهاجران را در گرایش پیدا کردن به سرقت موثر می دانند و ۵۸.۳۷ درصد از پاسخگویان پدیده مهاجرت را در افزایش بیکاری مهم دانسته اند و فقط ۱۱.۸۷ درصد از پاسخگویان عامل مهاجرت به شهر سمنان را در افزایش بیکاری دارای اهمیت چندانی ندانسته اند. ۶۵.۲۱ درصد از پاسخگویان نداشتن تخصص و تحصیلات کافی را عامل پیدا نکردن کار و گرایش به سوی مشاغل کاذب مهاجران دانسته اند.

پیشنهادهای کاربردی

۱. برای ورود مهاجران به استان سمنان برنامه ریزی صورت پذیرد تا در حد توان شهر باشد و بتواند خدمات لازم را به جمعیت پذیرفته خود ارایه دهد.
۲. در شهرها و روستاهای کوچک سرمایه گذاری شود و خدمات و امکانات لازم را فراهم کنیم تا افراد کمتر به سوی شهرهای بزرگتر مهاجرت نمایند.
۳. از مهمترین اقداماتی که از سوی دولت و مسئولان باید صورت پذیرد سرمایه گذاری های اساسی جهت ایجاد اشتغال است. زیرا برای هر فردی مهمترین عامل، شغلی است که با آن می تواند امرار معاش نماید.
۴. تضمین امنیت های اقتصادی و اجتماعی افراد جامعه و مبارزه با تورم و گرانی از طریق ثبات اقتصادی.
۵. با دادن تسهیلات خاص به افراد با توان مالی پایین شرایط تحصیل این افراد را با کمترین هزینه فراهم نماییم.

۶. برنامه ریزی هایی صورت پذیرد تا از تلاش و کمک های همه مردم استفاده شود و قوانین و لویحی ایجاد شده تا از انباشته شدن ثروت ها جلوگیری گردد و در جهت ایجاد اقتصاد فعال تر به کار گرفته شود.

۷. رسانه ها و گروه های مربوطه در آشنا کردن هر چه بیشتر فرهنگ ها و قومیت ها و ایجاد وحدت بین آنها بکوشند تا میزان جرایم و در گیری ها کاهش یابد.

۸. باید از لحاظ فرهنگی تلاش کنیم تا سرقت به صورت منکر اجتماعی جلوه کند به طوری که کنترل اجتماعی در این زمینه اعمال گردد و سارق به عنوان فرد منکر اجتماعی احساس انزوا نماید.

فهرست منابع

- اخباری، محمد.عباسی، موسی (۱۳۹۰). جغرافیای جرم خیزی در کلان شهر تهران (مطالعه موردی سرقت و قتل)، فصلنامه علمی پژوهشی جغرافیا شماره ۱۸ دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی.
- امیری، مهدی و عطا شنه، منصور (۱۳۸۹). علل و عوامل سرقت در شهر اهواز سال ۱۳۷۵-۱۳۸۵، فصل نامه تخصصی علوم اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شوشتر، سال چهارم شماره ۱۱، ص ۱۰۳-۱۲۶.
- آقایی، مهدی (۱۳۹۱). توسعه شهر نشینی و شهر سالم از دیدگاه اسلام.
- الماسی، مسعود (۱۳۸۵). رابطه مهاجرت و ارتکاب جرم (مطالعه موردی زندان ایلام)، طرح پیشنهادی پایان نامه کارشناسی ارشد رشته جمعیت شناسی دانشگاه شیراز.
- بارانی، محمد و کلانتری، محسن و جباری، کاظم (۱۳۸۹). تحلیل الگوهای مکانی و زمانی بزهکاری در مناطق شهری (مطالعه موردی: جرایم سرقت و شرارت و باج گیری در بخش مرکزی شهر تهران)، فصل نامه علمی پژوهشی انتظام اجتماعی، سال دوم، شماره اول، ص ۱-۲۷.
- بنی اسدی، علی اکبر (۱۳۸۳). بررسی انحرافات اجتماعی ناشی از بیکاری در شهر سمنان، جهاد دانشگاهی واحد استان سمنان، معاونت پژوهشی، ص ۱ تا ۱۷۶.
- پور احمد، احمد و موسوی، سیروس (۱۳۸۹). ماهیت اجتماعی شهر اسلامی، فصل نامه مطالعات شهر ایران اسلامی.
- سالنامه آماری ۱۳۸۹ استان سمنان، سازمان مدیریت و برنامه ریزی شهری.
- سازمان زندان های استان سمنان.

- کامیابی، سعید و ارسطو، بهروز و نثاری، خلیل و بابائیان آتنی، رضا (۱۳۹۱). در اطلس جغرافیایی جرم استان سمنان با استفاده از سامانه اطلاعات جغرافیایی GIS، سازمان زندان های استان سمنان.

- محسنی تبریزی، علیرضا، سلیمانی، مهدی (۱۳۸۹). تبیین رابطه بین تغییرات اجتماعی و فرهنگی و تغییرات میزان جرم، فصل نامه مطالعات اجتماعی.

- <http://www.ghatreh.com/news/nn12740632>.

